

URBAANI MUUTOS JA KAUPUNKILAISET IDENTITEETIT PAIKANNIMISTÖN KUVAAMINA

—
TERHI AINIALA
JANI VUOLTEENAHO

Kielitieteessä nimistöä ja ennen kaikkea paikannimistöä on tutkittu jo pitkään (tarkemmin esim. Ainiola ja Pitkänen 2002: 231). Kielentutkimuksen lisäksi paikannimet ovat toisinaan olleet myös ainakin historiatieteen, maantieteen, antropologian, folkloristiikan, kirjallisuustieteen, sosiologian, psykologian ja filosofian tutkimuskohteena (esim. Zelinsky 1997: 465). Kielitieteelliselle paikannimistöntutkimukselle on pitkään ollut leimallista etymologinen tai luokitteleva tutkimusote sekä keskittyminen varhaista paikallishistoriaa ilmentävän ja maaseutualueiden nimistön kartoittamiseen (Ainiola 2001: 10–11; 2003: 207; ks. myös Sjöblom 2004: 82).¹ Wilbur Zelinskyn (1997) mukaan myös muilla tieteenaloilla tehtyä paikannimistöntutkimusta voi luonnehtia paljolti samoin. Esimerkiksi maantieteessä tutkimuksen pääpaino on aivan viime vuosiin asti ollut historiallisessa ja virallisessa paikannimistössä (Glennie 2000; Norton 2000: 290–294).

Laajempi kiinnostus paikannimiin yhteiskunnan ja kulttuurin muutoksen kuvaajana on alkanut herätä vasta hiljattain. Kielitieteellisessä nimistöntutkimuksessa on entistä

¹ Suomalaisen paikannimistöntutkimuksen suuntautumista ja tuloksia ennen kaikkea kolmen viime vuosikymmenen aikana esittelevät tarkemmin Ainiola ja Pitkänen (2002).

vahvemmin selvitetty sosio-onomastisia eli nimistön käyttöön liittyviä kysymyksiä. Näin on muun muassa pystytty osoittamaan, kuinka paikannimien käyttö vaihtelee suurestikin eri käyttäjien ja käyttäjäryhmien kesken käyttötärpeen mukaan sekä kuinka laajassa määrin paikannimistö lyhyessään ajassa on muuttunut (Ainiala 2001: 7, 16–19; Ainiala ja Pitkänen 2002: 236–238). Maantieteellisessä nimistöntutkimuksessa aiempaa kriittisempää otetta tutkimukseen on parin viime vuosikymmenen aikana tuonut etenkin jälkikolonialinen lähestymistapa, jossa keskeisenä lähtökohtana on ollut eurooppalaisen kolonialismin perintöä kantavan nimistön kyseenalaistaminen (esim. Berg ja Kearns 1996; Nash 1998; Norton 2000: 291).

Paikannimistön tutkimuksen kohteena on siis ollut ennen kaikkea maaseudun nimistö (Ainiala 2003: 207). Kaupunkinimistön tutkimus eli urbaani onomastiikka on vasta viime vuosina alkanut saavuttaa entistä vahvempaa jalansijaa tutkimuksessa (tarkemmin esim. Ainiala 2003; 2004a: 34). Keskeisenä syynä urbaaninimistön vähäiseen tutkimukseen on ollut paitsi maaseudun nimistön asema »standardinimistönä»² myös kaupunkien sosiaalinen monikerroksisuus, minkä johdosta kaupunkeja on — toisin kuin esimerkiksi maaseutua ja sen kyliä — vaikeampaa hahmottaa yhtenä stabiilina nimenantokulttuurina.

Uudessa, syksyllä 2004 käynnistyneessä Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen ja Helsingin yliopiston maantieteen laitoksen nelivuotisessa yhteistyöhankkeessa »Nimimaiseman muutos Helsingin sosiolingvivistisesti moninaistuvissa kaupunginosissa» tutkimuskohteenamme on kulttuurisesti ja sosiaalisesti monikerroksinen urbaani paikannimistö. Hankkeessa vertaillaan Helsingissä asuvien eri ryhmien käyttämää paikannimistöä ja sen merkityksiä käyttäjilleen urbaanin muutoksen kontekstissa. Tutkittavana on koko se käytönimistö — siis sekä virallinen että epävirallinen nimistö — jota eri kaupunkilaisryhmät käyttävät arkisen elinympäristönsä erilaisista paikoista. Urbaanin käyttönimistön dokumentoinnin ohella tavoitteenamme on avata paikannimien kautta uudentyyppinen näkökulma suomalaisen yhteiskunnan muutokseen ja monikulttuuristuvaan kaupunkiarkeen. Koska tutkimme nimistöä laajemmasta kaupunkikulttuurisen muutoksen perspektiivistä, pyrkimyksenämme on kytkeä nimistö ja sen tutkimus osaksi yleisempiä yhteiskunta-, kulttuuri- ja kaupunkitutkimuksen teoriakeskusteluja. Urbaanien paikannimien muodostama »kielellinen kosmos» (Benjamin 1999: 522), silloin kun sitä lähestytään eri kaupunkilaisten ryhmien, identiteettien ja valtasuhteiden näkökulmasta, toimii uskoaksemme ainutlaatuisena peilipintana tarkastella nykysuomalaisen kaupunkielämän muutosta ja ajassa elettyjä merkityksiä.

Yhdistelemme tutkimuksessamme kielitieteellisen ja maantieteellisen paikannimistön tutkimuksen vahvuuksia: edellisestä lähtökohtiamme määrittävät vahva aineistolähtöisyys, sosio-onomastinen lähestymistapa sekä arkistoihin ja aiempiin tutkimuksiin koottu tieto nimistöstä, jälkimmäisestä taas etenkin uudemmat kulttuuriteoreettiset näkökulmat paikannimiin ja valtaan. Olennainen lähtökohta tutkimuksessamme on se, etteivät Helsingin metropolialueella asuvat kaupunkilaiset ole paikannimien käyttäjinä homogeeninen ihmisjoukko. Vaikka virallisen paikannimistön muodostama kokonaisuus on kunakin ajan-

² Ainakin Suomessa tähän maaseudun nimistön asemaan »standardinimistönä» kytkeytyy läheisesti myös se, että tutkimuksen aineistona olevat laajat paikannimikokoelmat on kerätty lähes yksinomaan maaseudulta (esim. Ainiala 2001: 10–11).

kohtana kaupunkilaisille periaatteessa sama, arkisten paikannimien omaksuminen ja merkitykset riippuvat muun muassa kulttuuritaustasta, aiemmasta elämänhistoriasta, asuinalueesta ja sosiaalisista verkostoista eri puolilla kaupunkitilaa. Aineistollisesti lähtökoh-
tanamme on vertailla Helsingin alueen paikannimien käyttöä ja merkityksiä Kallion ja Vuosaaren eri kulttuuritaustoja ja ikäryhmiä edustavien asukkaiden keskuudessa. Kum-
pikin tutkimusalueista edustaa historiallisesti omaa kaupunginosatyyppiään ja kytkeytyy
eri tavoin myös toiminnalliseen kaupunkirakenteeseen: Kallio on Helsingin kantakaupun-
gissa sijaitseva, nyttemmin osittain keskiluokkaistunut perinteinen työläiskaupunginosa,
ja itähelsinkiläinen Vuosaari puolestaan valtaosin 1970-luvulta lähtien rakennettu lähiö
metroyhteyden ja meren läheisyydessä. Yksilö- ja ryhmähaastatteluin³ koottavan pääaineis-
ton lisäksi käytämme vertailu- ja tukiaineistona pääkaupunkiseudun kouluissa syksyllä
2003 kerättyä slangipaikannimiaineistoa, joka sisältää noin 4 000 nuorten käyttämää pai-
kannimeä ja noin 14 500 erillistä nimimainintaa (Ainiala 2004c: 10; Slangipaikannimet).
Metodologisesti tutkimuksemme edustaa laadullista tutkimusotetta. Eräs laadullisen tut-
kimuksen tärkeä tunnuspiirre on, ettei tutkijan käsiä sidota ennen aineistojen keruuta mää-
riteltyihin tutkimuskysymyksiin. Päinvastoin pyritään kääntämään vahvuudeksi se väis-
tämätön tosiasia, että ymmärrys ja tulkinnat tutkimuskohteesta syventyvät ja täsmentyvät
tutkimusprosessin edetessä, empiiristen aineistojen ja viitekirjallisuuden välisessä jatku-
vassa vuoropuhelussa. (Esim. Alasuutari 1994: 74; Eskola ja Suoranta 2000: 15-16; Vuol-
teenaho 2001: 21.)

Kaupunkimaiseman nimistön tutkimus sekä kielentutkimuksen että maantieteen tut-
kimuksen metodein on kansainvälisestikin uutta. Malleja tutkimuksellemme ei siis ole.
Kaupunkilaisten arjessaan käyttämää paikannimistöä (siis myös epävirallista paikannimis-
töä) ei tietääksemme lingvistisestikään ole muualla maailmassa laajalti ja monipuolisesti
kartoitettu ja tutkittu. Epävirallisen kaupunkinimistön tutkimus on kaikkiaan jäänyt vä-
häiseksi ja suppea-alaiseksi; lähinnä on analysoitu pieniä, pääasiassa kirjallisista lähteis-
tä koottuja aineistoja (ks. tarkemmin Ainiala 2003: 208). Suomea voitaneenkin pitää edel-
länkävijänä kaupunkinimistön tallennuksessa ja tutkimuksessa.

Tässä katsauksessa esittelemme tutkimuksemme lähtökohtia sekä slangipaikannimi-
aineiston kautta saatuja ensimmäisiä tuloksia paikannimistä monikulttuuristuvan kaupunki-
arjen ja erilaisten kaupunkilaisten identiteettien peilaajana. Pohjustamme tarkasteluam-
me katsauksella pääkaupunkiseudun nykyisen paikannimistön tärkeimpiin historiallisiin
kerrostumiin ja ajankohtaisiin muutospiirteisiin. Tämän jälkeen erittelemme erityisesti hel-
sinkiläisnuorten käyttämiä paikannimiä ja tulkitsemme niiden merkityksiä nykyisen kau-
pungikulttuurisen muutoksen kontekstissa. Etsimme slangipaikannimiaineistosta etenkin
erilaisia ryhmäidentiteettien rakentamiseen (identifikaatioon) ja muiden ryhmien ulossul-
kemiseen, halventamiseen tai ironisointiin (erontekoihin) liittyviä nimeämisen merkityk-
siä. Lopuksi arvioimme tekemiemme havaintojen tutkimushankkeellemme ja yleensä
urbaanin käyttönimistön tutkimukselle asettamia aineistollisia ja tulkinnallisia haasteita.

³ Ryhmähaastattelut ovat pääosin niin sanottuja teemahaastatteluja, joissa haastateltavina on 3–4 henkilön ko-
koisia ryhmiä. Ryhmät ovat enimmäkseen luonnollisia ryhmiä, joissa haastateltavat tuntevat toisensa. Kummal-
lakin tutkimusalueella haastateltavien ryhmien määrä on vähintään 20 ja tehtävien yksilöhaastattelujen mää-
rä vähintään 40.

URBAANI MUUTOS JA HISTORIALLISET KERROSTUMAT PÄÄKAUPUNKISEUDUN PAIKANNIMISTÖSSÄ

Omintakeisin ja omankin tutkimuksemme kannalta mitä kiinnostavin kerrostuma Helsingin seudun nykyisessä paikannimistössä pohjautuu Stadin slangiin, maamme oloissa ainutlaatuiseseen kaupunkilaiskulttuurin ilmaisuun. Helsinkiläissslangi kehittyi alun perin 1800-luvun loppupuolella työväestön suomalais-ruotsalaisissa sekakortteleissa (Paunonen 2000: 15–17). Teollistumisen ja muuttoliikkeen myötä syntyivät Helsingin enimmälti ruotsinkielisten porvariskaupunginosien vastapainoksi Pitkäsillan pohjoispuoliset työläiskaupunginosat (Waris 1973 [1932]). Samaan aikaan Helsinki muuttui vahvasti ruotsinkielisestä kaksikieliseksi kaupunkiyhteiseksi (Paunonen 1995 [1982]: 4–10). Kaupunginosilla ja muilla tärkeillä kohteilla oli enimmälti ruotsinkieliset nimet, joista suomenkielinen väestö käytti erilaisia äänteellisiä mukaelmia. Puhuttiin esimerkiksi *Rööperistä*, *Sörkasta*, *Brunssasta* ja nykyisen Kallion sijaan *Bärg(g)asta* tai *Bergasta* (Paunonen 2000; ks. myös Kaupunkinimistön historiaa: Helsinki). Elämä 1800-luvun lopun Helsingissä ei kuitenkaan ollut vain kaksikielistä: vilkkaan sataman ja monikielisen venäläisarmeijan ansiosta pääkaupunkimme oli varsin monikulttuurinen, mikä heijastui luonnollisesti monilla tavoin paikannimistöön (esim. Aminoff ja Pesonen 1981: 46–50; Pesonen 1981: 65–68).

Omaleimaisia historiallisia kerrostumia Helsingin paikannimistöön ovat myöhemmin tuottaneet niin 1900-luvulla jatkunut teollisen kasvun aika kuin sitä seurannut nykyinen jälkiteollinen kehitysvaihe. Kun vähävaraisen työväestön asuinalueet olivat kasvanee aiemmin spontaanisti, levisi systemaattisen kaupunkisuunnittelun vaikutus vähitellen porvariston kaava-alueilta myös kaupungin reunamille muokaten työläisyhteisöjen elämäntapoja ja kulttuuria (Wartiainen ja Schulman 1997: 26–27). Kaupungin alueella on toteutettu itsenäistymisen jälkeen lukematon määrä erilaisia aluerakentamisprojekteja etupäässä suomenkielisen muuttajaväestön asuttamiseksi. Etenkin vuosisadan jälkipuoliskolla rakennustekniikan kehitys, kasvun laajeneminen naapurikuntien alueelle sekä kehityksen kokonaisvaltaiseen ohjailuun tähänneet suunnitteluihanteet vaikuttivat uudenlaisen funktionaalisen kaupunkirakenteen ja niin sanottujen nukkumalähiöiden syntyyn (Hankonen 1994). Helsinki muuttui tänä aikana yhä suomenkielisemmäksi: vuonna 1970 Helsingin väestöstä puhui pääkielenään suomea noin 90 prosenttia, kun vuonna 1890 suomenkielisten osuus oli alle puolet ja vielä vuonna 1910 noin 60 prosenttia (Paunonen 1995 [1982]: 9). Samalla helsinkiläissuomi yhtenäistyi; aiemmin työväestöllä oli oma kansanmurteinen suomensa ja sivistyneistöllä puolestaan oma kirjakielinen suomensa (mts. 16–23). Stadin slangit taas oli muuttunut 1900-luvun puoliväliin tultaessa erikieliset puhujat yhdistävästä kielestä ikäryhmäkieleksi, yhtenäiseksi koululaisslangiksi (Paunonen 2000: 16–17). Kielellistä yhtenäistymistä osoittaa ainakin se, että monet aiemmat ruotsinkieliset nimet olivat korvautuneet suomenkielisillä varianteilla: *Kaltsi* ja *Kaivari* olivat tulleet *Bergan* ja *Brunssan* tilalle (Paunonen 2000).

Uusinta, tutkimuksemme näkökulmasta erityisen kiinnostavaa kerrostumaa Helsingin paikannimistöön ovat paraikaa synnyttämässä globalisaatio ja siihen kytkeytyvä yhteiskuntien jälkiteollinen kehitysvaihe. Jälkiteolliseen muutokseen liitettyjä kaupunkikehityksen piirteitä ovat muun muassa kaupunkien pyrkimys investoijia, osajia ja turisteja houkuttavaan imagon rakentamiseen sekä uudentyyppiset kaupunkiuudistusprojektit keskuksissa ja esikaupunkialueella (esim. työväestön aiempien alueiden keskiluokkaistuminen, ▷

kauppakeskukset, yrityspuistot, teemapuistot). Globaalitalouden ja kulttuuriellisuuden ylivertaista valtakieltä, englantia, hyödynnetään suunnitellussa nimistössä yhä enemmän. Paikannimistössä tämä tulee esiin esimerkiksi siinä, että erityisesti yritykset pyrkivät yhä useammin ottamaan itselleen nimiä, jotka ovat riittävän myyviä ja sopivat myös kansainväliseen käyttöön. Myös katujen ja alueiden nimiksi halutaan usein tällaisia nimiä (esim. Viljamaa-Laakso 1999: 82–83). Globalisaation vaikutukset eivät kuitenkaan ole pääkaupunkiseudullakaan pelkästään yhdenmukaistavia. Yhtä lailla kiinnostava ilmiö myös paikannimien käytön näkökulmasta on se, että aiemmin sulkeutuneet kulttuurit avautuvat. Helsingin metropolialueellakin tämä näkyy siinä, että maahanmuuttajaväestön määrä kasvaa monilla alueilla ja etnis-kielellinen maisema kirjavaistuu (esim. Karisto 1992; Koskela 2002). Kielellisen yhdenmukaistumisen aikakauden jälkeen Helsinki onkin muuttumassa jälleen yhä monikielisemmäksi kaupungiksi: vuonna 2004 äidinkielenään suomea puhui 87 prosenttia, ruotsia 6,3 prosenttia ja muita kieliä 6,7 prosenttia väestöstä (Helsinki 2004). Suomen ja ruotsin kielen jälkeen yleisimpiä helsinkiläisten äidinkieliä olivat venäjä, viro, somali, englanti ja arabia (Helsinki 2004). Enenevä osa Helsingin asukkaista puhuu suomea toisena kielenään, mikä avaa lukuisia kiinnostavia kysymyksiä paikannimien omaksumiseen ja käyttöön eri kulttuuritaustaa edustavissa ryhmissä.

Historiallisia nimikerrostumia ja niiden esiintymistä Helsingin nykyisessä nimistössä voidaan selvittää sekä virallisen että epävirallisen nimistön osalta. Virallisesta nimistöstä ennen kaikkea eri ajankohtien kaavanimistö on hyvin dokumentoitu. Kaavanimistö kuvastaa ymmärrettävästi aina aikaansa, yhteiskunnallista tilannetta ja vallassa olevia arvostuksia. Virallisesta nimistöstä, kuten kadunnimistä, päätettäessä tehdään valintoja siitä, mitä kaupunkimaisemassa, katukylteissä ja kartoissa halutaan tuoda näkyväksi (Azaryahu 1996). Mikä näyttäytyy nimistön valossa yhteiskunnan arvostamana ja kunnioittamana? Mitä nykyaikaan olennaisesti kuuluvaa virallisesta nimistöstä taas puuttuu? On itsessään kiinnostava tavoite selvittää, millaisen kuvan nykyajasta Helsingissä käytössä oleva virallinen nimistö antaa.⁴ Tärkeä valtanäkökulmaan liittyvä kysymys on luonnollisesti myös se, miten kaupunkilaiset suhtautuvat virallisiin nimiin. Miten asennoidutaan esimerkiksi nimiin, joissa on haluttu osoittaa arvostusta esimerkiksi joillekin merkittävänä pidetyille henkilöille tai tapahtumille? Missä määrin nimistön käyttäjien eli alueen asukkaiden näkemykset vaikkapa mieleisistään kadunnimistä eroavat olemassa olevasta nimistöstä (esim. Aalto 2002; Ainiala 2004b)? Aiemmistä tutkimuksista on käynyt ilmi muun muassa se, että monia kaupunkilaisia miellyttäisivät kadunnimien aineksina mikrohistoria, »tavallisen ihmisen» elämä ja arjen kokemukset (Ainiala 2004b: 108, 114).

Epävirallisen paikannimistön — tai slangiasuisen paikannimistön (ks. esim. Ainiala 2003: 211) — historiallisia kerrostumia tutkittaessa tärkein lähteemme on Heikki Paunosen Stadin slangin sanakirja (2000). Muita laajoja aineistoja pääkaupunkiseudun varheman epävirallisen nimistön tutkijalla ei slangisanakirjan ohella ole, sillä kaupunkien pai-

⁴ Kaavanimistön antamisesta on olemassa omat ohjeensa ja suosituksensa (esim. Ainiala 2004b: 107–109). Ohjeet koskevat kaavanimeämisen lähtökohtia eli sitä, millaisin perustein nimiä annetaan. Valinnan kaavanimiksi otettavista nimistä tekevät kunnan poliittiset päättäjät; nimistö hyväksytään osana asemakaavaa (ks. Paikkala 1999: 195). Nimiehdotuksia ja suunnitelmia laatii Helsingissä asiantuntijoista koostuva nimistötoimikunta; lisäksi vuodesta 2003 alkaen Helsingissä on ollut vakituinen nimistösuunnittelijan toimi (Nimistön-suunnittelu Helsingissä).

kannimistä ei ole samanlaisia arkistokokoelmia kuin maaseudun nimistöstä. Sanakirjassa on aakkosjärjestyksessä ja ajoitettuna 1900-luvun Helsingin epävirallista slangiasuista paikannimistöä ainakin 2 000–3 000 nimeä. Aineisto kattaa hyvin ne alueet, joilla perinteisesti on käytetty Stadin slangia. Näihin lukeutuu luonnollisesti tutkimusalueemme Kallio, joka on yksi Stadin slangin syntysijoista (Paunonen 2000: 15). Slangisanakirja antaa kantakaupungin epävirallisesta nimistöstä ja varsinkin laajempien käyttäjäpiirien tunteesta nimistöstä varsin kattavan kuvan. Esikaupunkien ja pienyhteisöjen nimistöistä tiedot ymmärrettävästi ovat selvästi vajavaisemmat. (Paikannimiaineistojen vajavaisuudesta yleensä ks. Ainiala 2001: 9.)

Omassa hankkeessamme lähestymme nimistön historiallisiin kerrostumiin liittyviä tutkimuskysymyksiä eri aineistoja hyödyntäen ja myös asukasryhmien antamien omakoh- taisten merkitysten valossa. Arkistoihin, aiempiin tutkimuksiin ja sanakirjoihin sekä muihin mahdollisiin lähteisiin (esim. kaunokirjallisuuteen) koottu tieto eri ajanjaksojen nimistöstä tarjoaa tutkimuksellemme ennen kaikkea tärkeää tausta-aineistoa nykyisen käyttönimis- tön tutkimiselle. Eri aineistojen kautta on mahdollista vertailla eri asukasryhmien arkista kielenkäyttöä laajemman yhteiskunnallisen ja kaupunkikulttuurisen muutoksen valossa: missä määrin esimerkiksi perinteisten slangiasuisten paikannimien käyttö vaihtelee eri ikäluokkien tai eri kaupunginosissa asuvien kaupunkilaisten välillä? Entä miten globali- saatio ja muut kaupunkikehityksen uudemmat ilmiöt näkyvät eri ryhmien käyttämässä paikannimistössä?

IDENTITEETTINÄKÖKULMA KAUPUNKINIMISTÖÖN

Moniarvoisessa urbaanissa yhteisössä paikannimien merkitykset voivat olla hyvinkin monitasoisia ja usein jopa keskenään ristiriitaisia. Yhtenä keskeisenä tavoitteena hank- keessamme on selvittää arkisen käyttönimistön merkityksiä ja kaupunkilaisia identiteet- tejä. Sellaisenaan omaksutun virallisen nimistön ohella käytetty oma nimistö on usein osa tietyn ryhmän kieltä ja slangia, jota käytetään identiteetin ja me-hengen vahvistamiseksi (Ainiala 2003: 216–217). Identiteettinäkökulmasta paikannimiin voidaan puhua esimer- kiksi silloin, kun nuorten alakulttuureissa on eri paikoille annettuja omia nimiä, joita ryh- män ulkopuoliset eivät välttämättä lainkaan tunne. Monia slangiasuisia paikannimiä voi- neekin pitää kaupunkilaisnuorten muodostamien »uusheimojen» (Maffesoli 1995) oma- leimaisena keinona ilmaista identiteettiään.

Epäviralliset, slangiasuiset paikannimet ovat nähdäksemme siis osa slangia (ks. myös Paunonen 2000; Ainiala 2003: 211). Helsingissä slangia on käyttänyt aina ennen kaikkea nuoriso. Helsingin slangin eri vaiheissa syntyneitä historiallisia muotoja ovat sekä van- hempi suomalais-ruotsalainen sekakieli (»oikea» Stadin slang) että uudempi nuorisokieli. Vanhempaa Stadin slangia on puhuttu ainakin 1950–1960-luvuille asti, ja nuorempaa nuorisoslangia edustavat taas myöhemmät slangimuodot. Stadin slang on siis historiali- sesti kerroksellinen kielimuoto. Kaikkiaan Helsingissä elää samanaikaisesti rinnan mon- ta Stadin slangin kerrostumaa: omia slangivariaatioitaan on tunnistettavissa niin eri aluei- den, eri-ikäisten väestöryhmien kuin myös sukupuolten välillä. Slangi on varsinkin van- hastaan ollut ennen muuta poikien ja miesten kieltä. (Paunonen 2000: 16–17, 43.) Stadin slangi ja sen osana slangiasuinen paikannimistö ei siis ole yhtenäinen kielimuoto. Slangi-

asuinen paikannimistöään ei sinänsä voi heijastaa yhtä tai yhdenmukaista helsinkiläistä identiteettiä.

Tarkastelemme seuraavaksi aineistoesimerkkien avulla sitä, miten erilaiset kaupunkilaiset identiteetit ja eronteot tulevat näkyviksi epävirallisen käyttönimistön eli slangiasuisen paikannimistön tasolla. Esitämme kirjalliseen nimiaineistoon tukeutuen alustavia tulkintoja käyttönimistön erilaisista merkityksistä. Tulkinnot eivät siis pohjautu varsinaisiin haastatteluaineistoihin tai nimenkäyttäjien omien näkemysten tarkempaan kuulemiseen. Analysoimamme nimiesimerkit ovat peräisin edellä mainitusta pääkaupunkiseudun koululaiskeruun slangipaikannimien aineistosta (ks. s. 390). Koska aineisto on koottu alueen kouluissa, tarkastelun kohteena ovat nuorten kaupunkilaisten identiteetit ja heidän nimistöllinen kaupunkimaisemansa. Valtaosa aineistosta on kerätty Helsingissä, joten keskitymme tässä yhteydessä tarkastelemaan slanginimistön merkitystasoja erityisesti helsinkiläisnuorten näkökulmasta.

KAUPUNKILAISET IDENTITEETIT SLANGIPAIKANNIMISSÄ

Uraanin paikannimistön merkityksiä tutkittaessa on luontevaa selvittää ensin sitä, millaisia kaupunkilaisen identiteetin ja alueellisen kiinnittymisen eri muotoja nimistö ilmentää. Aiempien tutkimusten perusteella se, millä tavoin helsinkiläiset kotikaupunkiinsa ja asuinalueilleen kiinnittyvät, vaihtelee suuresti (esim. Turtiainen ja Karvonen 2002). Pääkaupunkimme asukkaat ovat heterogeeninen joukko, joten käytetty paikannimistökin ilmentäne monenlaisia »helsinkiläisyyksiä». Ainakin helsinkiläisnuorille itse helsinkiläisyys näyttää yleensä olevan tärkeämpää kuin lähi(asuin)yhteisön jäsenyys (mts. 275). Millaisia erilaisia helsinkiläisyyksiä slangipaikannimiaineistosta on löydettävissä?

Stadin slangin ja sen osana slangipaikannimien käyttämisen on katsottu ilmentävän tietentyypistä kaupunkilaista identiteettiä: juurevaa ja kenties aidoksi helsinkiläisyydeksi ymmärrettyä »stadilaisuutta» (esim. Paunonen 2000: 14–17).⁵ Helsinkiläiset lapset ja nuoret ovat ottaneet slangiasuisen paikannimistön avulla haltuunsa kaupunkiympäristöönsä ja samalla ilmentäneet omaa helsinkiläistä identiteettiään (Paunonen 2002a: 22–23; Paunonen 2002b: 20; Paunonen 2004: 5). Stadin slangin on epäilemättä yhä edelleen keskeinen osa monen helsinkiläisen identiteettiä. Vaikka »stadilaisuus» on hankalasti määriteltävissä ja myös siitä, mitä Stadin slangin tai ylipäänsä slangin on, voidaan keskustella (esim. Paunonen 2000: 35–37), tietyt koululaisaineistossa käytetyt nimet ja nimimuodot voi nähdä erityisen stadilaisen identiteetin ilmaisuiksi. Nuori, joka puhuu Vantaanjoen sijaan *Vantskusta*, Konalan sijaan *Kontsusta*, Pakilan sijaan *Patskusta* ja Senaatintorin sijaan *Senasta*

⁵ Esimerkiksi Erkki Johannes Kauhasen ylläpitämällä Stadin slangin verkkosivuilla (www.slangi.net) stadilaisesta sanotaan seuraavaa: »Stadilaiseksi ei kukaan synny, eikä sitä äidinmaidostakaan imetä. Stadilaiseksi voi vain kasvaa, kehittyä; asumalla täällä, oppimalla tuntemaan kadut ja pihat, torit ja rannat, käymällä täällä koulua ja/tai töissä ja viettämällä vapaa-aikaa Stadissa. Stadilainen ei elämöi omalla 'stadilaisuudellaan'. Hänelle on tyypillistä ennemminkin vaatimattomuus kuin rehentely: moni stadilainen pitää nykyistä 'slangi-buumia' liiallisena ja turhanpäiväisenä. Stadilainen 'tietää itsensä, mutta antaa arvon toisillekin': Hän tietää, että Stadi on paras mesta, mutta että muut eivät ole huonompia. – Hän ymmärtää ainakin jonkin verran paikallista kieltä, Stadin slangia, sekä tietää Stadin historian pääpiirteet ja nykyajan käytännöt. Hän tuntee syvästi kuuluvansa tänne, tiedostaa olevansa 'stadilainen'.»

ja jolla on käytössään vaikkapa oman kaveriporukan kokoontumispaikkojen epävirallisia paikkanimiä (ks. myös s. 396–397), enemmän tai vähemmän tietoisesti ilmentää ja luultavasti haluaakin ilmentää omaa stadilaisuuttaan. Aineiston perusteella tällaiset nimet ovat luonteva osa monen nuoren arkista kielenkäyttöä, vaikka ne muualla kuin pääkaupunkiseudulla asuvan käyttäminä ehkä tuntuisivatkin ulkokultaiselta stadilaisen »imagon» tavoittelulta ja erikseen opetellulta »brassailulta».

Tulkinnan kannalta ongelmallisempi nimiryhmä on sen sijaan se osa Helsingin keskeisten paikkojen slangiasuisista nimistä, joiden käyttöön soviaistutaan nykysuomalaisessa kulttuurissa jo muun muassa tiedotusvälineiden myötä. Keskustan paikkanimistä ainakin *Espla* (Esplanadinpuisto ja Etelä- ja Pohjoisesplanadi), *Aleksi* (Aleksanterinkatu), *Kaivari* (Kaivopuisto), *Manta* (Havis Amanda), *Roba* (Iso Robertinkatu), *Freda* (Fredrikinkatu), *Steissi* (Rautatieasema) ja *Stokka* (Stockmann) ovat nimiä, joita voi luonnehtia lähes yleissuomalaisiksi. Ne lienevät monesti jopa virallisia variantejaan suositumpia ja esiintyvät usein myös virallisissa yhteyksissä (Kankaanpää (tulossa)). Samoin lukuisat kaupunginosien nimet ja esimerkiksi matkailukohteina tunnettujen paikkojen nimet ovat laajalti Helsingin ja pääkaupunkiseudun ulkopuolella tunnettuja. Tällaisia ovat esimerkiksi *Itis* (Itäkeskus), *Sörkkä* (Sörnäinen), *Laru* (Lauttasaari), *Ogeli* (Oulunkylä) ja *Lintsi* (Linnanmäki).⁶ Tämänkaltaisia nimiä käyttävä ei välttämättä identifioitu stadilaiseksi vaan käyttää nimiä yksinkertaisesti siksi, että tällä tavoin kyseiset paikat opitaan nykysuomalaisessa kulttuurissa tuntemaan.

Pelkkä koululaiskeruun slanginimiaineisto ei luonteensa vuoksi anna mahdollisuutta päätellä, kuinka yleistä slangipaikkanimien käyttö tai käyttämättömyys helsinkiläisten ja muiden pääkaupunkiseudulla asuvien nuorten keskuudessa on. Ruotsalaisen nimistöntutkija Carina Johanssonin (2003) mukaan esimerkiksi monet Tukholmaan muualta muuttaneet eivät halua käytä slanginimiä, koska pitävät niitä »liian tukholmalaisina». Omassa tutkimuksessamme jää myöhemmin kerättävien aineistojen perusteella selvitettäväksi se, kokeeko osa helsinkiläisistäkin stadilaisuuden enemmänkin vieraana ja jopa kartettavana identiteettinä. Omassa kielenkäytössäkin halutaan tällöin ehkä tuoda esiin, että ollaan jotakin aivan muuta kuin stadilaisia — riippumatta siitä, ollaanko syntyperäisiä helsinkiläisiä vai muualta muuttaneita. Vaikka slangiasuiset paikkanimet saatetaankin tuntea, ne eivät kuulu omaan kieleen ja identiteettiin.

Aineistomme avaa erilaisten »kaupunkilaisuuksien» lisäksi näkökulmia identiteetteihin myös muilla kaupunkielämän tasoilla. Alueellinen identifioituminen on monitasoinen ilmiö (Häkli ja Paasi 2003): helsinkiläiseksi identifioituminen ei luonnollisesti sulje pois kiinnittymistä esimerkiksi oman asuinalueensa asukkaaksi. Vaikka lähi(asuin)yhteisön merkityksen on todettu olevan useimmille helsinkiläisnuorille vähäisempi kuin helsinkiläisyyden merkitys (Turtiainen ja Karvonen 2002: 270, 275), eri kaupunginosissa asuvilla koululaisilla on lukuisia omia nimiä itselleen tärkeistä paikoista. Siinä missä nimen antaminen on erottamaton osa »virallisten» alueiden institutionalisoitumista ihmisten tietoi-

⁶ Helsingin keskeisten paikkojen slangiasuisisten nimien yleisemmästä tunnettuudesta kertoo osaltaan myös se, että Helsinki Expert, joka järjestää erikielisiä kiertoajeluja Helsingissä, on muutaman vuoden ajan pyörittänyt myös slangiasuisia kiertoajeluja. Reitit varrella olevista rakennuksista ja muista nähtävyyksistä käytetään slanginimiä. (Helsinki Expert.)

suuteen (Paasi 1986), myös kaupunkiarjessa spontaanisti syntyneet ja eri sosiaalisissa ryhmissä uusinnetut epäviralliset nimet voivat toimia alueellisen ja paikallisen kiinnittymisen symboleina. Seuraavassa on lueteltu kyseisenkaltaista Helsingin Länsi-Pakilan ja Paloheinän nuorison käyttämää nimitystä lause-esimerkkeineen.

<i>Alis</i>	'Pakilan ala-aste' (»Tavataan Aliksel illal«)
<i>Bägis</i>	'Paloheinän kirjaston takana olevat portaat' (»Tulkaa Bägikselle«)
<i>Ebola</i>	'Pakilan Pizza & Kebab' (»Ebolas on hyvännäkönen Gigolo«)
<i>Kookkis ~ Kootsi</i>	'Paloheinän K-kauppa' (»Ollaan Kookkiksella«, »Lähetääks Kootsille?«)
<i>Kootsin walli, Muuri</i>	'Paloheinän K-kaupan muuri' (»Me hengataan Kootsin wallil«)
<i>Kääntis</i>	'Ylipalontien kääntöpaikka' (»Me ollaan Kääntiksellä«)
<i>Lesopenkki</i>	'Paloheinän ala-asteen uima-altaan penkki' (»Ei jaksa seisoo, mennää Lesopenkille«)
<i>Puuli ~ Pooli</i>	'Paloheinän ala-asteen allas' (»Oottekste menos Puulille«)
<i>Nuokkari ~ Nuta</i>	'Pakilan nuorisotalo' (»Se on Nuokkarilla«, »Tuutsä Nutalle«)
<i>Paltsi</i>	'Paloheinä', 'Paloheinänmäki' (»Lähetäiskö Paltsille hengaa«)
<i>Sokkari, Sokkarinkenttä</i>	'S-marketin viereinen kenttä' (»Meil on harkat Sokkaril«)
<i>Halkis, Koulutie</i>	'Halkosuontie' (»Jätä mut Koulutielle«)
<i>Kytis</i>	'Kytöniityntie' (»Mä meen kirjastoon Kytiksen kautta«).

Lähiyhteisöllisyys ja erilaisiin paikkoihin kiinnittyminen ovat moniulotteisia ilmiöitä, joita tarkastelemme tutkimuksessamme lähemmin asukashaastattelujen kautta. Jo koululaiskeruun slangipaikannimiaineiston perusteella on joka tapauksessa selvää, että helsinkiläisnuorilla on käytössään paljon sellaista sisäpiirin nimitystä, joka on vain pienen ryhmän tuntemaa. Usein tällaisten nimien ja jopa niiden tarkoittamien paikkojen merkitykset jäävät ulkopuolisille täysin läpinäkymättömiksi. Tietty torin tai kadun kulma voi muodostua nuorille merkittäväksi paikaksi vaikkapa siksi, että siellä on kohdattu yhteinen ihastuksen kohde. Muutaman tyttökaveruksen *Tomipaikkana* tuntema kadunkulma oli saanut nimensä siitä, että siellä oli törmätty erääseen *Tom*-nimiseen poikaan, mistä lähtien paikasta oli puhuttu kyseisellä nimellä. Muille kaupunkilaisille sama paikka tuskin on niin merkittävä, että siitä ylipäänsä olisi tarvetta puhua omalla yksilöivällä nimellään. Oma spontaanisti syntynyt käyttönimitys vahvistaa me-henkeä ja identifioitumista tietyn ryhmän jäseneksi.

Helsinkiläisnuorten käyttämä nimitys ilmentää osaltaan erilaisia ajankohtaisia kaupunkikulttuurisia ilmiöitä. Esimerkiksi nuorilla, joilla on jokin yhteinen harrastus, on luonnollisesti tarve ja halu nimetä itselleen tärkeitä paikkoja ja samalla vahvistaa näin ryhmähenkeään. Hyvä esimerkki tästä on rullalautailua harrastavan »uusheimon« käyttämä nimitys. Esimerkiksi puistolalaisten nuorten rullalautailupaikkojen nimiä ovat *Kivitropit*, *Kolmosnelo*, *Raparperikäppi*, *Salaattikäppi*, *Samut*, *Sillanalla* ja *Stemudropit*. Näitä nimiä käyttävät vain rullalautailijat ja ehkä satunnaisesti rullalautailijoiden joukossa oleivat nuoret. Oma nimitys syntyy luonnollisesti muutoinkin kuin pelkästään samalla alueella asuvien tai samaa koulua käyvien nuorten keskuudessa.

Rullalautailupaikat ovat lähes poikkeuksetta paikkoja, joilla ei ole virallista nimeä

lainkaan. Myös monet muut aineistossa esiintyvät nuorten antamat nimet yksilöivät paikkoja, joilla virallista nimeä ei ole. Tällaisia paikkoja voivat olla vaikkapa erilaiset tapauspaikat: penkit, katokset, muut rakennelmat, pihat, kalliot, kivet ja puut. Nimet on ollut tarpeen antaa jo siksi, että ylipäättään voidaan puhua tärkeäksi koetuista paikoista. Omien epävirallisten nimien tehtävänä voi siis olla paikan yksilöinti — muutenhan epävirallisen nimistön tehtävänä ei ensisijaisesti ole yksilöinti, koska tämän tehtävän täyttäisivät jo paikan viralliset nimet. Omaehtoista paikkojen nimeämistä voidaan tulkita myös oman tilan haltuun ottamisen näkökulmasta. Erilaisia ystävyspiirejä ja alakulttuureita edustavat nuoret »merkitsevät» nimeämällä omikseen kaupunkitilan paikkoja, jotka eivät ole viranomaisten, suunnittelijoiden ja asemakaavan laatijoiden silmissä nimeä ansainneet. Kyseisten paikkojen merkitys on aikuisväestölle ja ulkopuolisille erilainen tai ainakin vähemmän tärkeä. Voi jopa tulkita, että nimettömiä paikkoja nimeämällä nuoret haastavat arkisissa käytännöissään — asiaa sen enempiä ehkä ajattelemattaan — sen virallisen »systeemin», joka virkansa puolesta määrittelee, mitkä paikat ovat riittävän tärkeitä esimerkiksi asemakaavassa nimettäväksi.

Slangiasuinen paikannimistö heijastaa siis erilaisia kaupunkilaisia identiteettejä useilla kaupunkielämän tasoilla. Itse helsinkiläisyyttä tai tiettyyn suppeampaan (alueelliseen tai muuhun) kaupunkiyhteisöön kuulumista voi osoittaa käyttämällä tiettyä tai tietynlaista nimistöä. Pelkän ikäryhmän ohella myös muun muassa sukupuoli todennäköisesti heijastuu epävirallisen paikannimistön käyttöön ja hallintaan. Tutkimusten mukaan helsinkiläispojat ja -tytöt ovat ainakin aiempina vuosikymmeninä liikkuneet ja »ottaneet haltuun» kaupunkitilaa toisistaan poikkeavilla tavoilla: tyypillisesti poikien leikit ovat ulottuneet kauemmas kotipihalta kuin tyttöjen (ks. esim. Paunonen 2000: 15, 43; Paunonen 2002a: 22). Vaikka onkin luultavaa, että sukupuolten väliset erot slanginimistön käytössä ovat tasoittuneet, on uudemmissakin tutkimuksissa löydetty tyttöjen ja poikien käyttönimistön laatueroja. Esimerkiksi Korkalaisen (2002: 68) tutkimuksessa kuopiolaiset tytöt olivat nimenneet enemmän liikkeitä ja pojat urheilupaikkoja. Omassa tutkimuksessamme pyrimme pääsemään tarkemmin kiinni nuorten käyttönimistössä ilmeneviin sukupuolten välisiin ja muihin sosiaalisiin eroihin myöhemmissä aineistonkeruuvaiheissa.⁷

ERONTEOT JA TOISEUS SLANGIPAIKANNIMISSÄ

Epävirallinen kaupunkinimistö on usein osa ryhmän omaa kieltä, jolla ryhmäidentiteettiä vahvistetaan. Yksi keino korostaa ryhmän me-henkeä on osoittaa erottautumista muista. Kun halvennetaan ja pilkataan omaan ryhmään kuulumattomia »toisia», vahvistetaan samalla omaa positiivista identiteettiä. Slanginimien koululaiskeruun aineistossa on paljon epävirallisia nimiä, joiden voi tulkita ilmentävän käyttäjiensä kielteisiä asenteita ja mielikuvia joitakin paikkoja ja paikkojen käyttäjiä kohtaan. Asiaa voidaan selvittää etsimällä vastauksia seuraavanlaisiin kysymyksiin: Mitä ja millaisia ovat paikat, joihin liite-

⁷ Kaupunkilaisia identiteettejä tutkiessamme voimme hyödyntää myös psykologian tutkimuskirjallisuutta. Yhteiskunta- ja käyttäytymistieteissä on juuri nyt ajankohtaista yksilön identiteettiin paneutuva tutkimus, jossa selvitetään muun muassa sitä, miten yksilö ymmärtää paikkansa yhteisössä ja miten se näkyy hänen toiminnassaan.

tään negatiivisia, halventavia, asenteellisia ja ironisia merkityksiä ja konnotaatioita? Keitä ja millaisia asioita nimien kautta pilkataan? Halventavia nimiä ja niiden merkityssisältöjä tulkittaessa täytyy tietysti noudattaa varovaisuutta. Pelkkien nimimainintojen perusteella ei ole mahdollista tehdä liian yksioikoisia ja varmoja päätelmiä käyttäjien itsensä antamista merkityksistä.⁸ Epävirallisten nimien antamiselle on tyypillistä monitulkintaisuus; usein nimien halutaankin olevan tulkittavissa eri tavoin ja sisältävän erilaisia motiiveja ja nimeämisperusteita (Ainiala 2003: 214).

Seuraavassa on eritelty nimiä, joissa näkyy enemmän tai vähemmän selkeänä kielteisen huomion kohdistaminen poikkeavaan. Aineistomme nimissä kielteisen huomion kohteena näyttävät useimmiten olevan tietyn alueen asukkaat tai paikan käyttäjät eli ylipäänsä ihmiset. Toisinaan halveksunta näyttää kohdistuvan myös itse fyysiseen maisemaan ja sen epäesteettisyyteen. Esimerkiksi rumasta ja ankeasta arkkitehtuurista muistuttavat *Betonikylä* (»Ei luontoa») ja *DDR* (»betonibunkkereiden näköisiä taloja») Itä-Pasilan niminä ja *Betoniporsas* Merihaan nimenä. Kuten Rob Shields (1991) on sosiaalisen spatialisaation teoriassaan kuitenkin korostanut, sosiaaliset ja itse fyysiseen paikkaan liittyvät luonnehdinnat kietoutuvat stereotyyppisissä paikkamielikuvissa yleensä erottamattomasti yhteen. Yhtä lailla niin ankeaan ympäristöön kuin paikan asukkaisiin viittaavat aineistossamme vaikkapa *G(h)etto*- ja *Slummi*-nimet, joiden nimeämistä perustellaan esimerkiksi alueen huonokuntoisilla kerrostaloilla ja siellä asuvilla ulkomaalaisilla. Nimiä on tässä ryhmitelty kuitenkin ennen kaikkea sen mukaan, keitä niissä halvennetaan ja pilkataan.

Yksi Stadin slangin suosikkiaihepiirejä ovat olleet 'maalaiset' (esim. Paunonen 2000: 34–35). Maalaisia voivat helsinkiläisten näkökulmasta taas olla oikeastaan kaikki muut kuin helsinkiläiset. Kun helsinkiläiset nuoret haluavat korostaa omaa helsinkiläisyyttään, he voivat kutsua Espoota ja Vantaata *Landeksi* ja *Pöndeksi*. Muun Suomen maalaisuutta voidaan osoittaa myös kutsumalla Helsingin seudun rajaavaa kehätietä Kehä III:a *Susirajaksi*.

Perinteistä urbaanin toiseuden muotoa edustaa aineistossa myös se, että hyvin moni paikka on saanut epävirallisen nimen alueella esiintyvien ja arkimaisemassa näkyvien alkoholin ongelmakäyttäjien mukaan. Tavallisimpia ovat *spuge*- ja *spurgu*-alkuiset nimet; slangissa *spuge* ja *spurgu* merkitsevät lähinnä 'humalaista, juoppoa, puliukkoa' (Paunonen 2000). Kaupunginosista *spuge*-nimiä ovat saaneet itähelsinkiläiset Kontula (*Spugela*, *Spukela*) ja Myllypuro (*Spugepuro*, *Spukelävä*) sekä Vantaan Malminniitty (*Spugelandia*). Toreista ja aukioista Jakomäen S-marketin aukio tunnetaan *Spugelana*, Tapulin aukio *Spugerinkinä* ja Espoontori *Spugetorina*. *Spurgula*-nimen on puolestaan saanut ainakin Korso. Lisäksi eri puolilla Helsinkiä tunnetaan muun muassa *Spurguluola*, *Spurgu*-

⁸ Kun mietitään vaikkapa sitä, millaisia merkityksiä ja mielikuvia jokin virallisen nimen pohjalta muodostettu epävirallinen nimivariantti kantaa, on otettava huomioon, että jo nimen muoto (eli nimi silläään) ja muiden nimien antama malli (varsinkin lähiympäristön nimistö) vaikuttavat siihen, millaisia epävirallisia varianteja virallisesta nimestä voidaan muodostaa. Lisäksi kielellinen leikittely nimistössä ja ylipäänsä slangissa on tavallista; erilaisia nimimuotoja voidaan luoda ja »väännellä» vain kielellisen nokkeluuden innoittamana. Hyvä esimerkinimi tästä on *Ebola* kebab-ravintolan nimenä. Nimi on syntynyt ajankohtana, jolloin julkisuudessa puhuttiin paljon ebola-viruksesta. Nimi johtune myös siitä, että paikan aiemman omistajan nimi muistutti äänteellisesti *ebola*-sanaa. Kun ravintolan lähistöllä on sekä Teboil-huoltoasema että Alepa-kauppa, on *Ebola*-nimen syntyyn tai ainakin sen suosioon voinut vaikuttaa näiden nuorison suosimien paikkojen nimien malli. Lisäksi *Ebola*-nimen taustalla voi olla myös äänteellisesti läheinen *kebab*-sana.

metsiä ja *Spurgupuistoja*. Alkoholistien julkisten oleskelupaikkojen — joille eräissä kaupunginosissa on rakennettu katoksiakin — nimiä mainitaan muitakin. Vuosaaressa kaupungin rakennuttama katos tunnetaan *Spugekoppina*, *Spugemestana*, *Lasipalatsina*, *Pylväspalatsina* ja *Pylvässalina*. Jälkimmäiset nimet ovat ironisia ja ehkä ivallisiakin. *Mäntybaariksi* voidaan kutsua »juoppojen kerääntymispaikkaa missä tahansa». Erikseen mainitaan vielä tietty *Honkabaari* Mellunmäestä (»Honkabaari sai nimensä ku siellä käy juoppoi juomas»). *Juoppolampena* taas tunnetaan Urho Kekkosen muistomerkki (»juontuu puistajuoppojen tavasta uida muistomerkissä!»).

Usein edellisenkaltaiset paikannimet sisältävät humoristisen, ironisen tai jopa ivallisen sävyn julkisessa kaupunkitilassa olevia ja olemuksellaan muista erottuvia alkoholisteja kohtaan. Tällaisissa nuorten käyttäjien paikannimissä »juopot» tulevat selkeästi määritellyiksi »toisiksi», joihin itse ei kuuluta. Samalla kenties osoitetaan, että näin nimetyt paikatkin kuuluvat pikemmin muille (eli juopoilta) kuin itselle. Tässä yhteydessä on hyvä huomata myös se, että nuoret itse ovat nimenneet omia »ryypiskelypaikkojaan» melko runsaasti. Monet paikat ovat nuorisolle tärkeitä lähinnä siksi, että niille kokoonnutaan viikonloppuisin juomaan alkoholia. Itse nimissä paikan tällainen käyttötarkoitus ei kuitenkaan yleensä näy. Esimerkiksi *Kummuiksi* voidaan kutsua joen rannalla olevaa paikkaa, jossa on tapana »kännätä» (»Onkohan kukaan kannäämässä Kummuilla?») ja *Vappumettä* taas on »pieni metsä jossa nautitaan usein alkoholipitoisia juomia, suosittu etenkin vappuna» (»Mennään Vappumettään kannää!»). Poikkeuksena on kuitenkin esimerkiksi *Leijoniksi* kutsuttu penkki (»ollaa Leijonil»), joka on saanut nimensä siitä, että »jonkun Leijona-vodkapullo särkyi penkille». Erityisesti viikonloppuun ajoittuvien kokoontumisa ja huvittelupaikkojen nimet ovat yleensä pienehköjen ryhmien ja sisäpiirien kieltä.

Sodanjälkeistä kaupunkikehitystä on Suomessa 1980-luvulle asti leimannut sosiaalisten erojen tasoittuminen sekä elämäntapojen ja -arvojen yhtenäistyminen. Huomattavien kulttuuristen erojen puutetta ja kaupunkikulttuuriamme pitkään leimannutta homogeenisuutta on ilmentänyt myös se, että tutkimuksissa on kiinnitetty huomiota alkoholin ongelmakäyttäjiiin, heidän kokoontumispaikkoihinsa ja (lähiö)ravintoloihin suomalaisen kaupunkiarjen lähes ainoana kaikkien asukkaiden tunnistamana toiseuden muotona (esim. Sulkunen ym. 1985; ks. myös Kopomaa 1997; Vuolteenaho 2001: 73). Koululaiskeruun slangipaikannimiaineisto kertoo kuitenkin omalta osaltaan 1980-luvun lopulta lähtien tapahtuneesta tilanteen muuttumisesta: urbaanin monimuotoisuuden ja monikulttuurisuuden lisääntymisestä sekä näiden herättämistä vastareaktioista ainakin osassa pääkaupunkiseudun nuoria (ks. myös Urbs 2000).

Aineistossamme on annettu useita nimiä paikoille, joissa muista maista muuttaneita tai heidän jälkeläisiään asuu tai tavataan. Ulkomaalaiset tai ylipäänsä sellaiset, joiden juuret ovat muualla kuin Suomessa, ovat ainakin osalle nuorta valtaväestöä »toisia». Omaa suomalaisuutta voidaan vahvistaa halventamalla ja pilkkaamalla tai ainakin »merkitsemällä» niitä, joita ei suomalaisina pidetä. Pääkaupunkiseudun alueista ennen kaikkea monet Itä-Helsingin kaupunginosat ovat saaneet aineistossa nimiä, joissa viitataan alueen ulkomaalaistaustaisiin asukkaisiin. Useissa Itä-Helsingin kaupunginosissa ulkomaalaistaustaisia — varsinkin Afrikasta ja etenkin Somaliasta tulleita maahanmuuttajia — asuukin keskimääräistä enemmän (esim. Koskela 2002: 209–210). Tavallista on ollut antaa nimiksi vertailevia siirrynnäisiä; nimien esikuvat ovat tällöin yleensä Afrikassa, mutta ne voivat olla Aasiassakin (*Bangladesh* Kontulan nimenä) tai jopa Euroopassa (*Monaco* Meri-
▷

Rastilan ja Rastilan nimenä⁹). Yleisimpiä vertailevia siirrynnäisiä ovat *Mogadishu* ja *Mogadishu Avenue*, joilla halutaan viitata siihen, että alueiden asukkaina on runsaasti somaleja — Mogadishuhan on Somalian pääkaupunki. Paunosen (2000) mukaan *Mogadishu* tarkoitti alun perin helsinkiläisessä kielenkäytössä Meri-Rastilan kaupunginosaa ja *Mogadishu Avenue* Meri-Rastilan tietä. Koululaiskeruun slanginimiaineistossa samoja nimiä käytetään muistakin läheisistä kaupunginosista ja teistä: *Mogadishu* mainitaan myös Rastilan ja Vuosaaren niminä ja *Mogadishu Avenue* Leikosaarentien ja Vuotien niminä. Nimet ovat yleistyneet nopeasti ja ovat ainakin nuorten keskuudessa varsin yleisesti tunnettuja. Niiden tunnettuutta on epäilemättä lisännyt nimien esiintyminen mediassa.¹⁰ Muita Afrikkaan viittaavia vertailevia siirrynnäisiä ovat *Kairo* Kontulan nimenä («Siellä on paljon maahanmuuttajia niin kuin Kairossa») ja *Mosambik street* Meri-Rastilan nimenä. Yhtenä Meri-Rastilan nimenä esitetään vielä *Nekrula*. Nimi ei ole vertaileva siirrynnäinen, mutta se syntynyt samoista, ilmeisen ulkomaalaisvastaisista lähtökohdista.

Myös jotkin ravintolat ovat saaneet aineiston mukaan nimen, jossa viitataan siihen, että paikan omistajat ovat tummaihoisia ja ulkomaalaistaustaisia. Eräs kebab-ravintola tunnetaan nimellä *Mutikset*, ja toinen kebab-ravintola on puolestaan saanut nimen *Mokka-baari*. Nimien selityksiä ei ole aineistossa annettu. Slangissa *mutiksiksi* voidaan kutsua tummaihoisia ihmisiä, ja *mokka*-alkuisilla nimityksillä (*mokkakikkeli*, *mokkakorva*) taas tarkoitetaan somaleja (Paunonen 2000). Osa nuorista käyttää tällaisia ilmaisuja ja nimiä otaksuttavasti tarkoituksellisen halventavassa ja jopa avoimen rasistisessa sävyssä — lopulliset tulkinnat asiasta edellyttävät kuitenkin nimenkäyttäjien itsensä tarkempaa kuulemista haastatteluissa (ks. myös Ainiala 2003: 221).

Slanginimiaineistossa myös seksuaaliset vähemmistöt ovat »toisia», joita voidaan pilkata ja osoitella erilaisilla nimillä ja nimityksillä. Se, että tietyt seksuaaliset vähemmistöt ja niihin liittyvät alakulttuurit ovat saavuttaneet ainakin osittaista hyväksyntää nuorten ja nuorten aikuisten »city-kulttuurissa» monessa maailman metropolissa (esim. Berliinin Love Parade), ei näy ilmenevän pääkaupunkiseudun kouluissa kerätystä aineistostamme. Esimerkiksi kaupan tai kioskin myyjän tai asiakkaiden tiedetty tai epäilty homoseksuaalisuus on toisinaan antanut aiheen ilmeisen halventavaan nimeen. Eräs kioski tunnetaan *Homarina* («Myyjän seksuaalisesta suuntautumisesta»), toinen taas *Homoukon kiskana*. Hennes & Mauritz -vaatekaupoista voidaan käyttää nimiä *Homari* ja *Homojen maailma* («Pukukopeissa työskentelevät miehet vaikuttaa homoilta.»). Ruotsinkielistä koulua on kutsuttu myös *Homokouluksi*; yksi *homo*-sanan merkityksistä on 'ruotsalainen' (Paunonen 2000). *Homo* on slangissa myös haukkumasana, jota käytetään halventavasti miehistä tai pojista (mt.).

Eräs yhteiskunnallisen ja kaupunkikulttuurisen muutoksen kannalta kiinnostava piirre on se, että koululaiskeruun slanginimiaineistossa jopa yllättävän monet ulkomaalaisiin asukkaisiin, humalaisiin ja myös ankeisiin ympäristöihin viittaavat nimet tarkoittavat juuri itähelsinkiläisiä alueita. Mediassa usein dramatisoitu kaupunginosien välinen erilaistu-

⁹ *Monaco* esiintyy slangisanakirjassakin, ja nimen sanotaan tarkoittavan Meri-Rastilan tien ja Leikosaarentien rajoittamaa rannanpuoleista aluetta Vuosaarissa (Paunonen 2000). Koululaiskeruun aineistossa (2003) nimiä ei ole selitetty. Varhemmassa keruuaineistossa (1998) nimen selitetään johtuvan siitä, että »alueella asuu paljon ulkomaalaisia eikä kukaan maksa veroja» (NA).

¹⁰ Esimerkiksi jo vuonna 1997 *Ilta-Sanomissa* julkaistiin juttu »Kaupunki synnytti Mogadishu Avenuen» (Paunonen 2000).

miskehitys (Roivainen 1999; Vuolteenaho 2002) esiintyy myös helsinkiläisnuorten puheissa paikannimien peilaamien mielikuvien tasolla. Kun leimaavia nimiä on kerran syntynyt, on todennäköistä, että ne synnyttävät tulevaisuudessa uusia samatarkoitteisia ja samankaltaisia nimiä. Näin alueiden saama leima pysyy ja jopa vahvistuu — riippumatta siitä, mikä alueiden »todellisuus» on. Ylipäänsä julkisuudessa käyty keskustelu muovaa osaltaan kaupunginosien identiteettejä (esim. Turtiainen ja Karvonen 2002: 272–273) — paikannimien kantamilla merkityksillä voi olla tässäkin suhteessa alueiden maineen ja koko kaupunkikehityksen kannalta suuri merkitys.

LOPUKSI

Olemme tarkastelleet pääkaupunkiseudun paikannimistöä urbaanin muutoksen ja paikannimien ilmentämien nuorten kaupunkilaisten identiteettien ja erontekojen näkökulmasta. Nimistön historiallisten kerrosten kartoitusta voi luonnehtia tutkimushankkeemme perinteisimmäksi, dokumentaariseksi näkökulmaksi, joka tarjoaa tarpeellista tausta-aineistoa nykyisen käyttönimistön tutkimiselle ja vertailemiselle eri asukasryhmien keskuudessa. Alueen kouluissa kerätyn slangipaikannimiaineiston pohjalta esittämämme tulkinnat ovat olleet alustavia ja paneutuneet identiteettinäkökulmaan yksinomaan nuorten antamien epävirallisten nimien valossa. Joka tapauksessa tarkasteltu kirjallinen aineisto on valottanut tärkeitä ulottuvuuksia helsinkiläisnuorten nimistöllisestä kaupunkimaisemasta. Ilmeistä on, että tuloksemme poikkeavat monelta osin olennaisesti siitä, mitä aiempien sukupolvien nimimaisemasta ja tärkeiksi kokemista paikoista tiedetään. Eri-ikäisten lasten ja nuorten liikkuminen, leikki- ja kokoontumispaikat, »hengailukulttuuri» sekä rajanvedot suhteessa toiseuden eri muotoihin ovat muuttuneet laajemman kaupunkikehityksen mukana, millä on luonnollisesti ollut vaikutusta myös arkinimistön käyttöön ja merkityksiin.

Kirjoituksemme on ollut tutkimuksemme ensimmäinen empiirinen avaus, joka on osoittanut suuntaa sille, millaisiin kysymyksiin aiomme vastaisuudessa perusteellisemmin paneutua. Dokumentaarinen ja identiteettinäkökulma paikannimistöön on lisäksi tarkoitus kytkeä hankkeessamme ympäristökognitiiviseen näkökulmaan, jossa tarkastelukohteena on se, kuinka kaupunkitilaa hahmotetaan paikannimien kautta. Etsimme tutkimuksessa toisiinsa lomittuvien tarkastelunäkökulmien ja erilaisten aineistojen kautta vastauksia siihen, millainen arkinen ympäristö 2000-luvun alun Helsinki on asukkaidensa käyttämien paikannimien valossa. Kaupunki on heterogeeninen ja jatkuvassa muutoksessa elävä yhteisö ja sosiaalinen tila, joten on perustelluinta lähestyä kysymystä tarkastelemalla paikannimistön käyttöä ja sen eroja erilaisten asukasryhmien keskuudessa. Koska tutkimuksemme on vielä alkuvaiheessa, olemme monien teemojen osalta herättäneet enemmänkin kiinnostavia nuorten käyttönimistöön liittyviä tutkimuskysymyksiä kuin tehneet siitä lopullisia tulkintoja.

Esimerkiksi yksilöiden aiemmalla elämänhistorialla on varmasti vaikutusta heidän hallitsemaansa nimistöön. Emme kuitenkaan tiedä toistaiseksi paljoakaan siitä, miten paikannimistön tunteminen vaihtelee esimerkiksi eri ikäryhmien ja syntyperäisten ja muualta muuttaneiden ryhmien välillä. Muualta muuttaneita ovat sekä muualta Suomesta että ulkomailta muuttaneet; muuttoikä ja Helsingissä asutun ajan pituus vaikuttavat varmasti muuttajien osaamaan ja käyttämään nimistöön. Samoin asukkaiden arkiset polut kaupunkitilassa eroavat ymmärrettävästi toisistaan, mutta miten työssäkäynti, harrastukset sekä so-

siaaliset verkostot eri puolilla metropolialuetta ohjaavat paikannimistön omaksumista, tuntemista ja sille annettuja merkityksiä (vrt. Pred 1990: 92–142)? Eräs tutkimaton arki-sen kielenkäytön alue on myös urbaaniin monikulttuurisuuteen liittyvä ajankohtainen kysymys siitä, millaista on muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvien käyttämä nimistö. Mitä erilaisten ja erikielisten paikannimien käyttäminen kertoo esimerkiksi maahanmuuttajanuorten identiteetistä ja sopeutumisesta valtakulttuuriin? Eräs kiinnostava näkökulma koskee myös pääkaupunkiseudun ruotsinkielisen ja kaksikielisen väestön käyttämää nimistöä. Nämä ja lukuisat muut kaupunkien paikannimistöön liittyvät kysymykset odottavat tutkimistaan. ■

LÄHTEET

- AALTO, TIINA 2002: Osoitteena Osmankäämintie: tutkimus eräästä ryhmänimistöstä. – *Virittäjä* 106 s. 207–225.
- AINIALA, TERHI 2001: Paikannimistön keruun tavoitteet ja tulokset. – Kaija Mallat, Terhi Ainiala & Eero Kiviniemi (toim.), *Nimien maailmasta* s. 7–22. Kieli 14. Helsinki: Helsingin yliopiston suomen kielen laitos.
- 2003: Kaupunkinimistön tutkimuksen perusteet. – *Virittäjä* 107 s. 207–225.
- 2004a: Kaupungin paikat ja nimet: Tornion Suensaaren nimistö. – *Virittäjä* 108 s. 34–54.
- 2004b: Kadunnimet opastajina ja sivistäjinä: kesän 2002 keskustelun tarkastelua. – *Virittäjä* 108 s. 106–115.
- 2004c: Pääkaupunkiseudun slanginimistöä Ytimestä Kehärille. – *Kielikello* 1 s. 10–12.
- AINIALA, TERHI – PITKÄNEN, RITVA LIISA 2002: Paikannimistöntutkimuksen valinnat: etymologioista sosio-onomastiikkaan. – *Virittäjä* 106 s. 231–240.
- ALASUUTARI, PERTTI 1994: *Laadullinen tutkimus*. Tampere: Vastapaino.
- AMINOFF, BERNDT – PESONEN, LEO A. 1981: Helsingin kadunnimistön synty ja kehitys vuoteen 1946 mennessä. – *Helsingin kadunnimet* s. 31–64. Helsingin kaupungin julkaisuja 24. Helsinki: Helsingin kaupunki.
- AZARYAHU, M. 1996: The power of commemorative street names. – *Environment and planning D: Society and space* 14:3 s. 311–330.
- BENJAMIN, WALTER 1999: *The Arcades Project*. Cambridge: The Belknap Press of Harvard University.
- BERG, L. D. – KEARNS, R. A. 1996: Naming as norming: 'Race', gender, and the identity politics of naming places in Aotearoa/New Zealand. – *Environment and planning D: Society and space* 14:3 s. 99–122.
- ESKOLA, JARI – SUORANTA, JUHA 2000: *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere: Vastapaino.
- GLENNIE, P. 2000: Place names. – R. J. Johnston, D. Gregory, G. Pratt & M. Watts (toim.), *The dictionary of human geography* s. 584–585. Oxford: Blackwell.
- HANKONEN, JOHANNA 1994: *Lähiöt ja tehokkuuden yhteiskunta*. Helsinki: Gaudeamus.
- Helsinki 2004. Tilastotietoja Helsingistä*. – www.hel.fi/tietokeskus/julkaisut/muut-verkkojulkaisut.html 10.6.2005.
- Helsinki Expert. – <http://www.helsinkiexpert.fi/kiertoajelut/audiocitytour.html> 10.6.2005.

- HÄKLI, JOUNI – PAASI, ANSSI 2003: Geography, space and identity. – Jan Öhman & Kirsten Simonsen (toim.), *Voices from the north* s. 141–155. Aldershot: Ashgate.
- JOHANSSON, CARINA 2003: Suullinen tiedonanto elokuussa 2003.
- KANKAANPÄÄ, SALLI tulossa: Hallinnon lehdistötiedotteiden kieli ja sen muuttuminen. Valmisteilla oleva väitöskirja. Helsingin yliopiston suomen kielen laitos.
- Kaupunkinimistön historiaa*. Verkkojulkaisu. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus 2003. <http://www.kotus.fi/verkkojulkaisu/julk125/helsinki/> 10.6.2005.
- KARISTO, ANTTI 1992: Maailmanruoan tulo, olo ja omaksuminen Helsingissä. – *Kvartti* 2/92 s. 23–38.
- KOPOMAA, TIMO 1997: *Tori, marginaali, haastava kaupunki. Tilatapauksia julkisten ulkotoiltojen käytöstä ja reunimmaisista käytännöistä*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 670. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- KORKALAINEN, KATJA 2002: *Kuopion epävirallinen paikannimistö*. Suomen kielen pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopiston kielten laitos.
- KOSKELA, HILLE 2002: Lola Odusoga -sukupolvi ja värisokeat – Helsingin »monikulttuurisuustaskut» metropolin rakennuspaikkoina. – Vesa Keskinen, Martti Tuominen & Mari Vaattovaara (toim.), *Helsinki — pohjoinen metropoli* s. 207–223. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus.
- MAFFESOLI, MICHAEL 1995: *The time of the tribes*. London: Sage.
- NA = Helsingin II normaalikoulun paikannimikeruun aineisto, 1998. Helsinki: nimiarkisto, Kotimaisten kielten tutkimuskeskus.
- NASH, CATHERINE 1998: Irish placenames: Post-colonial locations. – *Transactions of the Institute of British Geographers* 24:4 s. 457–480.
- Nimistönsuunnittelu Helsingissä. – <http://www.hel.fi/ksv> (Miten Helsinkiä suunnitellaan > Nimistönsuunnittelu) 10.6.2005.
- NORTON, WILLIAM 2000: *Cultural geography: Themes, concepts, analyses*. Oxford: Oxford University Press.
- PAASI, ANSSI 1986: *Neljä maakuntaa. Maantieteellinen tutkimus aluetietoisuuden kehitymisestä*. Joensuun yliopiston yhteiskuntatieteellisiä julkaisuja 8. Joensuu: Joensuun yliopisto.
- PAIKKALA, SIRKKA 1999: Nimiarkkitehdit — keitä he ovat. – Sirkka Paikkala, Ritva Liisa Pitkänen & Peter Slotte (toim.), *Yhteinen nimiympäristömme: nimistönsuunnittelun opas* s. 194–199. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja nro 113. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus ja Suomen kuntaliitto.
- PAUNONEN, HEIKKI 1995 [1982]: *Suomen kieli Helsingissä. Huomioita Helsingin puhekielen historiallisesta taustasta ja nykyvariaatiosta*. Helsinki: Helsingin yliopiston suomen kielen laitos.
- 2000: *Tsennaaks Stadii, bonjaaks slangii? Stadin slangin suursanakirja*. Helsinki: WSOY.
- 2002a: Stadin slangi helsinkiläisen identiteetin rakennusosana. – *Tsilari. Stadin Slangi ry:n perinnekulttuurilehti* 2/2002 s. 22–24.
- 2002b: Stadin mestat talteen. – *Tsilari. Stadin Slangi ry:n perinnekulttuurilehti* 3/2002 s. 20–21.
- 2004: Stadin kundin ja friidun kartta. – *Tsilari. Stadin Slangi ry:n perinnekulttuurilehti* 1/2004 s. 5.

▷

- PESONEN, LEO A. 1981: Venäläiset kadunnimet. – *Helsingin kadunnimet* s. 65–68. Helsingin kaupungin julkaisuja 24. Helsinki: Helsingin kaupunki.
- PRED, ALLAN 1990: *Lost words and lost worlds: Modernity and the language of everyday life in late nineteenth-century Stockholm*. Cambridge Human Geography. Cambridge: Cambridge University Press.
- ROIVAINEN, IRENE 1999: *Sokeripala metsän keskellä: lähiö sanomalehden konstruktiona*. Helsingin kaupungin tietokeskuksen tutkimuksia 1999:2. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus.
- SHIELDS, ROB 1991: *Places on the margin: Alternative geographies of modernity*. International library of sociology. London: Routledge.
- SJÖBLOM, PAULA 2004: Kognitiivinen näkökulma proprien semantiikkaan. – *Virittäjä* 108 s. 80–91.
- Slangipaikannimet. – <http://www.kotus.fi/aineistot/nimiarkisto/paikannimet> 10.6.2005.
- SULKUNEN, PEKKA – ALASUUTARI, PERTTI – NÄTKIN, RITVA – KINNUNEN, MERJA 1985: *Lähiöravintola*. Helsinki: Otava.
- TURTIAINEN, PIRJO – KARVONEN, SAKARI 2002: Nuoret metropolin ytimessä — nurkkapatriootteja vai maailmankansalaisia? – Vesa Keskinen, Martti Tuominen & Mari Vaattovaara (toim.), *Helsinki — pohjoinen metropoli* s. 267–291. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus.
- Urbs. Kirja Helsingin kaupunkikulttuurista*. Toimittanut Stadipiiri. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus 2000.
- WARIS, HEIKKI 1973 [1932]: *Työläisyhteiskunnan syntyminen Helsingin Pitkäsillan pohjoispuolelle*. Helsinki: Weilin + Göös.
- WARTIAINEN, KAI – SCHULMAN, HARRY 1997: Kaupunki kaleidoskoopissa. – Mikko Mälkki & Jan Verwijnen (toim.), *Avauksia. Kaupungin anatomiaa* s. 20–31. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus.
- VILJAMAA-LAAKSO, MARJA 1999: Markkinavoimat, virtuaalidellisuus ja paikannimet. – Sirkka Paikkala, Ritva Liisa Pitkänen & Peter Slotte (toim.), *Yhteinen nimiympäristömme: nimistönsuunnittelun opas* s. 82–87. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja nro 113. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus ja Suomen kuntaliitto.
- VUOLTEENAHO, JANI 2001: *Työn lopun kaupunki: arjen maantiede, työttömyys ja kulttuurin muutos*. Nordia Geographical Publications 30:3. Oulu: Geographical Society of Northern Finland.
- 2002: Urbanin syövereissä? Työttömyys, asumalähiö ja kaupunkiarjen tilallinen käytäntö. – *Janus* 10:3 s. 193–216.
- ZELINSKY, WILBUR 1997: Along the frontiers of name geography. – *Professional Geographer* 49:4 s. 465–466.

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, PL 49 (Sörnäisten rantatie 25), 00500 Helsinki
Sähköposti: terhi.ainiala@kotus.fi

Maantieteen laitos, PL 64 (Gustaf Hällströmin katu 2), 00014 Helsingin yliopisto
Sähköposti: jani.vuolteenaho@helsinki.fi